

ОПИС ПОКАЗНИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ ОНКОЛОГІЧНИХ ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ, РОЗРАХОВАНИХ НА ПІДСТАВІ ДАНИХ ЛІКАРНЯНИХ КАНЦЕР-РЕЄСТРІВ

[Показники діяльності стаціонарних відділень онкологічних закладів](#) за 2021 рік були розраховані на підставі баз даних, отриманих від лікарняних канцер-реєстрів (ЛКР), які працюють в онкологічних клініках України. Всі показники обчислено за допомогою програмного забезпечення ЛКР (програм формування звітних таблиць та пошукової) і є стандартними показниками для аналізу діяльності роботи стаціонару.

Таблиця 1 – Загальні показники діяльності стаціонару – включає показники діяльності всього стаціонару.

В **Таблиці 2** – Показники діяльності стаціонару за окремими нозологіями – виділені групи хворих, які перебували впродовж року в стаціонарних відділеннях відповідних лікувальних закладів з приводу захворювань на злоякісні новоутворення 23-х нозологічних форм, раку *in situ*, пограничних та доброякісних новоутворень.

Розподіл епізодів госпіталізації за нозологічними групами в **Таблицях 2-4** визначається за зареєстрованим основним діагнозом при закінченні госпіталізації, тобто *захворюванням, яке стало основною причиною надання медичних послуг у стаціонарі*.

Показник «**Робота ліжка**» розраховується діленням суми ліжко-днів, проведених пацієнтами в стаціонарі впродовж усього календарного року (незалежно від того, чи завершилась їхня госпіталізація), на середньорічну кількість працюючих ліжок. Характеризує кількість днів у році, коли ліжко було зайняте хворим.

У наведених таблицях слід відрізняти кількість «хворих» та «епізодів госпіталізації», позаяк один і той самий хворий може перебувати в стаціонарі кілька разів і з різних причин. Для аналізу діяльності клініки за одиницю найчастіше використовують епізод госпіталізації, тобто одне перебування хворого в стаціонарі, хоча й умовно називають це терміном «хворий».

В **Таблицях 1-2** кількість власне хворих, що перебували в стаціонарі у звітному році, показана тільки в стовпчику «Хворих за рік» і лише показники «Середня частота госпіталізації хворого за рік» і «Середній ліжко-день на одного хворого» розраховані для цієї кількості хворих.

Всі інші показники розраховані для кількості госпіталізацій, які завершилися у межах звітного календарного року.

Показник «**Середній ліжко-день на одного хворого**» розраховано діленням загальної кількості ліжко-днів, проведених у закладі всіма хворими, що вибули зі стаціонару впродовж року, на кількість цих хворих. Характеризує середню тривалість перебування одного пацієнта в стаціонарі у звітному році.

Показник «**Середня частота госпіталізації хворого в стаціонарі за рік**» розраховується діленням кількості епізодів госпіталізації у стаціонарі, які завершилися впродовж року, на кількість саме хворих, що були госпіталізовані.

Показник «**Середній ліжко-день однієї госпіталізації**» розраховується діленням сумарної кількості ліжко-днів усіх госпіталізацій, які завершилися впродовж року, на кількість епізодів госпіталізації. Характеризує середню тривалість однієї госпіталізації у звітному році.

Показник «**Обіг ліжка**» розраховується за формулою: $365 : (\text{середній ліжко-день однієї госпіталізації} + 1)$. Характеризує середню кількість госпіталізацій, під час яких ліжко було зайняте пацієнтом.

Показник «**Загальна лікарняна летальність**» розраховується як відсоток випадків смерті у стаціонарі відносно всіх епізодів госпіталізації у звітному році.

Показник «**Середня кількість операцій за одну госпіталізацію**» розраховується діленням кількості хірургічних операцій на кількість госпіталізацій, при яких проводилось хірургічне втручання.

Показник **«Кількість оперованих»** дорівнює *кількості госпіталізацій*, під час яких була виконана принаймні одна хірургічна операція. Цей показник слід відрізнити від показника **«Кількість хірургічних операцій»**, який підраховує кількість хірургічних операцій, виконаних під час зазначених госпіталізацій.

Показник **«Хірургічна активність»** отримано діленням кількості госпіталізацій, під час яких були виконані хірургічні втручання (т.зв. **«Кількість оперованих»**), на загальну кількість епізодів госпіталізації з приводу відповідного захворювання. В **Таблиці 2** цей показник розраховується для *епізодів госпіталізації хворих у стаціонарі в цілому*. В **Таблиці 1** цей показник надано у двох розрізах: відносно кількості *епізодів госпіталізації у хірургічних відділеннях* стаціонару і відносно кількості *епізодів госпіталізації у стаціонарі в цілому*.

✎ Одиницею розрахунку – *епізодом госпіталізації* – є перебування особи у відділенні стаціонару, яке закінчилося впродовж звітного року незалежно від причини вибуття з відділення: виписка зі стаціонару, переведення всередині стаціонару до іншого відділення або смерть. При обчисленні показника **хірургічної активності у хірургічних відділеннях** стаціонару враховуються всі епізоди госпіталізації у таких відділеннях, тому переведення особи з одного хірургічного до іншого хірургічного відділення з наступною випискою збільшує кількість епізодів госпіталізації у хірургічних відділеннях порівняно з кількістю епізодів госпіталізації цієї особи у стаціонарі в цілому.

У Таблицях 1-2 **відображено не тільки спеціальне (протипухлинне) лікування хворого** (за винятком показника «Середній ліжко-день до спеціального лікування»), тобто хірургічна активність включає і діагностичні, і симптоматичні, і пробні хірургічні втручання, а також катетеризації артерії при проведенні внутрішньоартеріальної хіміотерапії. З урахуванням цього і слід розглядати інформацію про т.зв. *хірургічне лікування*, особливо при захворюваннях на ЗН лімфоретикулярних та кровотворних тканин.

Показники **«Післяопераційна летальність»** та **«Післяопераційна ускладненість»** розраховуються як відсоток випадків *летальності внаслідок хірургічної операції* або, відповідно, операцій з ускладненнями, відносно кількості всіх епізодів хірургічного втручання (нагадуємо, що *летальний наслідок операції враховується також і як її ускладнення*).

Таблиця 3 – Показники хірургічної діяльності стаціонару – містить інформацію про кількість всіх хірургічних втручань, виконаних під час госпіталізацій 2021 року, та їхню відсоткову структуру в розподілі на суто діагностичні операції (стовпчик 2), при злоякісних та *in situ* новоутвореннях (стовпчик 5), доброякісних і пограничних новоутвореннях (стовпчик 20), а також з приводу непухлинних захворювань (стовпчик 23).

Хірургічні операції під час госпіталізацій з приводу злоякісних та *in situ* новоутворень додатково розподілені на радикальні, паліативні, пробні та іншого характеру і їхня відповідна відсоткова структура відносно всієї кількості операцій під час госпіталізацій з приводу злоякісних та *in situ* новоутворень наведена у стовпчиках 8, 11, 14 і 17.

Показники **післяопераційної ускладненості і летальності** розраховуються відносно кількості операцій всередині кожної із зазначених груп.

В **Таблиці 4** – Показники хірургічної діяльності стаціонару за вибраними нозологіями – наведено дані про кількість всіх хірургічних операцій, виконаних хворим, які перебували в стаціонарних відділеннях з приводу захворювань на злоякісні новоутворення 21-ї нозологічної форми та раку *in situ*, в також відсотковий розподіл цих операцій на групи за характером: діагностичні, радикальні, паліативні, пробні та інші (стовпчики 2, 5, 8, 11 і 14, відповідно).

Показники **післяопераційної ускладненості та летальності** розраховані відносно кількості операцій всередині кожної із зазначених груп.

✎ При аналізі показників слід звертати увагу на кількість пацієнтів у відповідній групі, оскільки в нечисленних групах кожний пацієнт має більшу питому вагу ніж у кількісно більших групах.